

ER

ET

Håkonshallen

ሆኮንሰሃሊን

Lepramuseet, St. Jørgens Hospital

ቤተ መዘክር ሌፕራ
ቅዱስ ዮርጊን ሆስፒታል

Damsgård Hovedgård

ዳምስጎርድ ናይ ገጠር አደራሽ

Bryggens Museum

ቤተ መዘክር ብሪገን

Alvøen Hovedbygning

መንበሪ ዳይረክተር አልቨን

Gamle Bergen Museum

ናይ ቅድም በርገን

Rosenkrantzårnet

ግምቢ ሮዘንክራንዝትቶርነት

Hordamuseet

ቤተ መዘክር ዑርዳ

Skolemuseet

ቤተ መዘክር ቤት ትምህርቲ

ምስ ናይ በርገን ከተማ ቢሙሰአት / Bymuseet ተላለ!

ቢሙሰአት (Bymuseum) ኣብ በርገን እትርከብ፡ ብትሸዓተ ኣብ ኮሙነ በርገን ዝርከባ ቤተ መዘክራት ዝቈመት እያ። እታ ቤተ መዘክር ልዕሊ 120 ህንጻታት፡ ከምኡውን ንታሪኽ በርገን ብዝተፈላለዩ ኣገባብ ዝገልጽ ኣዝዩ ብርክት ዝበለ ነገራት ይርከቡዎ። ኣብ ታሕቲ ብዛዕባ እዞን ዝተፈላለያ ቤተ መዘክራት ሕጽር ዝበለ ሓበሬታ ቀሪቡ ኣሎ።

ንዝኸፈተሉ ሰዓታትን ብዛዕባ ናይ ቤተ መዘክር መደባትን ንዝምልከት ኣብ መርበብ ሓበሬታ www.bymuseet.no ርኣዩ፡ ከምኡ'ውን ኣብ ፈጸሰቡኩን ኣብ ኢንስታግራምን ተኸታተሉ።

  @bymuseetibergen

Gamle Bergen ናይ ቅድም በርገን

ኣብቲ ኣብ ሳንድቪክን ዚርከብ ቤተ-መዘክር ጋምለ በርገን ኣብ መበል 19 ዘመን ዝነበረ ሃዋሁው ኣታ ከተማ ክትዕዘብ ትኽእል። እቲ ቐንዲ ጐደናን ከባቢኡን ዝተፈላለዩ ናይ ቀደም ብናይ በርገን ኣባይቲ ዝቐመ እዩ። እቶም ናይ ፈለማ ኸምዚ ዓይነት ኣቀማምጣ እኳ እንተ ዘይነበሮም፡ ብዛዕባ ኣታ ኣብ መበል 19 ዘመን ዝነበረት በርገን ግና ጽቡቕ ጦብላሕታ ዘሕድር እዩ። ኣብ እዋን ሓጋይ (sommersesongen) እዚ ኣም ኣባይቲ መዓልታዊ ኸፋት

ስለ ዝኹኑ፡ መንበሪ ኣባይቲ፡ እንዳ ፎርኖ፡ ፋርማሲ፡ ቤት ማሕተም፡ መሸጢ መግቢ ድኳን፡ ውጽኢት ሓጺን ዝሰርሑ ትካላትን ካልኣትን ምርኣይ ይከኣል። ኣብቲ ኣባይቲ ዘለዉ ተዋሳኒቲ ብዛዕባ እቲ ኣብ መበል 19 ዘመን ኣብ በርገን ዝነበረ ህይወት ይነግሩ፡ ሓጺር ተዋስኦታት ከኣ ኣብ ግዳም ምርኣይ ይከኣል።

Håkonshallen og Rosenkrantzstårnet

ሆኮንስሃለን ከምኡ'ውን ግምቢ ሮዘንክራንዝትቶርነት

አብ ዕርዲ በርገንሁስ (Bergenhus Festning) አብቲ ማእከላይ ዘመን ንጉሳዊ ዕርድታት ብሆኮንስሃለን ከምኡ'ውን ሮሰንክራንዝትቶርነት ኢኻ ትዛወር። ዕርዲ በርገንሁስ አብ ማእከል ከተማ፡ አብ መወዳኣታ ናይ ብሪገን እዩ ዝርከብ። መእተዊ ናይቲ ቤተ መዘክር ብሓደ ናይ እምኒ አፍደገ አቢልካ እዩ።

ሆኮንስሃለን ልዕሊ 750 ዓመታት ዕድመ ዘሎዎ ኾይኑ፡ ነዚ ህንጻ እዚ ንጉስ ሆኮን ሆኮንሰን እዩ ሰሪሑዎ። ንሱ ነዚ አደራሽ እዚ ከም ንጉሳዊ መንበሪ ገዛን ከም ናይ በዓላት አደራሽን ይጥቀመሉ ነይሩ። ሽዑ በርገን ናይ ናርወይ ዝዓበየትን አገዳሲትን ከተማ እያ ነይራ። ገለ ካብቲ አብዚ ዝተገብረ ነገራት ሽዑ ፈላሚ ሕግታት ናርወይ ተነዲፋ።

እቲ አደራሽ ክሳዕ ሕጂ ወግዓዊ ውራያት ይኹን ንጉሳዊ ድራራት ይግበረሉ እዩ። ሆኮንስሃለን ዓመት ምሉእ ዝበዝሕ ግዜ ክፋት ኮይኑ፡ አብ ክራማት / vinterhalvåret ከይተረፈ ክፋት እዩ። ምስ ሆኮንስሃለን ተተሓሒዞ፡ ሮሰንክራንዝትቶርነት (Rosenkrantzstårnet) ይርከብ። ገለ ክፋል ናይቲ ግምቢ ናይ 1270 - ዓመተ ምህረት እዩ፡ ኣንተኾነ ብርክት ዝበለ ግዜ ተወሳኺ ምህናጽ ተገይሩሉ እዩ። ብጸብብቲ መደያይቢ (ስካላ) አቢልካ ናብ ላዕለዊይ ጫፍ ናይቲ ግምቢ ምድያብ ይከኣል እዩ። እቲ ህንጻ ከም መንበሪ ቦታን ከም መከላኸልን የገልግል ነይሩ። አብቲ ታሕተ ቤት (kjelleren) ድማ ሓደ ከም ማሕቡስ ዘገልግል ታሕተ ቤት ንረከብ።

Bryggens Museum

ቤት መዘክር ብሪገን

አብ ቤተ መዘክር ብሪገን፡ ብዛዕባ ማእከላይ ዘመን ኣፍልጦ ክትረኽቡ ትኽእሉ፡ ከምኡውን ክኢላታት ስነ ጥንቲ ኣብ ብሪገን ከምኡውን ኣብ ካልእ ቦታታት ናይ ቪስትላንድት (Vestlandet) ኣብ ዘካየዱዎ ኩዕታ እንታይ ከም ዝረኽቡ ክትርእዩ ትኽእሉ። ብሪገን ኣብ ብርገን፡ ዳርጋ ን 1000 ዓመት ዝዓመረት ከተማ ኮይና እያ ጸኒሓ። ኣብ 1955 ዓመተ ምህረት ገለ ክፋል ብሪገን ተቆጺሉ። ብድሕርቲ ኩዕታ መሬት ተጀሚሩ፡ ክኢላታት ስነ ጥንቲ ኣማእት ኣሸሓት ነገራት ዘሎዎ ረጌድ ቀጻላ መሬት ረኺቦም። ናይ ብሪገን ቤት መዘክር ኣብ ልዕሊ ኣብ መፋርቕ ናይ መበል 12 ክፍለ ዘመን ዝነበረ ዑና ናይ ብርገን ናይ ቀደም ገዛ ዝተሃንጸ እዩ፡ - ዑና ናይቲ ህንጻታት ጌና ክሳዕ ሕጂ ምስቲ ዝተረኽበ ካልእ ነገራት ኣገዳሲ ክፋል

ካብቲ ቀዋሚ ምርኢት እዩ። እቲ ዝተኸየደ ኩዕታ ኣብዛ ናይ ማእከላይ ዘመን ከተማ ዝኾነት ብርገን፡ ህዝቢ ብሽመይ ይነብር ከም ዝነበረ ሓድሽ ኣስተብህሎ ወይ መንጻሕጻሕታ ዝህብ እዩ። ብተወሳኺ፡ ኣብዚ ዝተረኽቡ ገለ ናይ ኤውሮጳን ማእከላይ ምብራቕን ኣቕሑ ብመንገዲ ንግዲ ምስ ሓደ ዓቢ ክፋል ናይ ዓለም ርክብ ከም ዝነበረ ዘርእዩ እዮም። ብፍላይ ብርክት ዝበሉ ዕንጻይቲ ቅርጻ ጽሑፋት (runepinner)፡ ካብ ሕሜታ፡ ግጥሚ ክሳብ ናይ ሸሕር ትሕዝቶ ዝነበሮም ረኺቦም። ኣብቲ ምርኢት ዝኾነ ሰብ እዚ ሩነ ዝብሃል ናይ ቀደም ግዜ ጽሑፍ ምጽሓፍ ክፍትን ይኽእል እዩ። እቲ ቤተ መዘክር ኣብ ብሪገን እዩ ዝርከብ፡ እቲ ኣብኡ ዘሎ እኩብ ንብረት ድማ ብቤተ መዘክር ዩኒቨርሲቲ እዩ ዝውነን።

Lepramuseet, St. Jørgens Hospital ቤተ መዘክር ሌፕራ ቅዱስ ዮርገን ሆስፒታል

አብቲ ኣብ ማርከን ኣብ ማእከል ከተማ (ሰንትሩም) ዝርከብ ቤተ መዘክር ሌፕራ፡ ካብ ቅድሚ 1400 ምእተ ዓመት ኣትሒዙ ሆስፒታል እዩ ነይሩ። ድሕርቲ ኣብ መበል 18 ምእተ ዓመት ኣብቲ ከተማ ዘጋጠመ ብርክት ዝበለ ዓበይቲ ባርዓት ሕጂ 9 ኣባይቲ ተሪፈን ኣለዋ። ደዌ ለምጺ ዝሓዘምን ካልኣት ሕሙማትን ክሳብ 1946 ዓመተ ምህረት ኣብ ሆስፒታል ቅዱስ ዮርገን / St. Jørgens hospital ደቐመጡ ነደርም። ኣብዚ ቦታዚ ብዙሕ ሓያል ዛንታታት እዩ ዘሎ። ኦቶም ሸዑ ደዌ ዝነበርም ሰባት ክሓውዩ ተስፋ ኣይነበረን። ብዙሓት ኣብ ርእሲ እዚኦም ሕሙማት ሕማቕ ኣረኣኦ ስለ ዝነበርም ምስኣቶም ክራኸቡ ድሌት ኣይነበርምን። ሕጂ እዚ ኣቲ ቤተ መዘክር፡ ደዌ ሕሙማት ከመይ ዓይነት ህይወት የሕልፉ ከም ዝነበሩን፡ ኣብ መበል

19 - ምእተ ዓመት ነቲ ሕማም ብሽመይ ይፍውሱምን የጽንዑምን ከም ዝነበሩ የረድእ። ሓደ ካብቶም ተመራመርቲ ገርሃርድ ኣርማወር ሃንሰን / Gerhard Armauer Hansen ዝብሃል እዩ ነይሩ። ንሱ ኣብ 1873 ዓመተ ምህረት ናይ ሕማም ደዌ ጠንቂ ዝኾነ ባሲሉስ ባክተርያ ስለ ዝረኸበ፡ ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ ዓለም ፍሉጥ ሰብ እዩ። እዚ ድማ ነቲ ጠንቂ ሕማም ምፍላጥን መድሃኒት ኣብ ምርካብን ኣዝዩ ኣገዳሲ ነይሩ። ኣብዚ እዋን እዚ ኣብ ናርወይ ደዌ ለምጺ ሕማም ዘየሎ'ኳ እንተኾነ፡ ወዲ ሰብ ጽቡቕ መድሃኒት ተረኺቡ ከሎ ኣቲ ሕማም ኣብ ብዙሕ ቦታታት ናይ ዓለም ገና ይቐጽል ኣሎ። ኣብ ድሕሪ ኣቲ ቀንዲ ህንጻ ሓደ ቀደም ዝጥቀሙሉ ዝነበሩ ክኸውን ዝኸእል መድሃኒት ኣታኸልቲ ዝርከቦ ግራት ኣሎ።

Skolemuseet

ቤተ መዘክር ቤት ትምህርቲ

ቤተ መዘክር ቤት ትምህርቲ ኣብቲ ናይ ቀደም ግዜ ቤት ትምህርቲ ላቲን ኣብ ሊሊ ኣብረጋተ (Lille Øvregate) ኣብ ጐድኒ ዶም ሺርክን (Domkirken) እዩ ዝርከብ። ኣብ ቀዳማይ ደርቢ ናይ ቀደም ግዜ ቤት ትምህርቲ ላቲን ምዕዛብ ይከኣል፡ ኣብቲ ልዕሊኡ ዘሎ ደርቢ ኸኣ ናይ ቀደም ግዜ ቀዳማይ ደረጃ ቤት ትምህርቲ (folkeskolens tid) ግሩም ዝኾኑ ሰሌዳታት ቤት ትምህርቲ ምርኣት ኣሎ። እዚ ናይ ቀደም ግዜ ቤት ትምህርቲ ላቲን ኣብ ኖርወይ ኣቲ ዝቐደመ ህንጻ ቤት ትምህርቲ እዩ። እዚ ድሕሪ ኣቲ ኣብ ፈለማ መበል 18 - ምእተ ዓመት ዘጋጠመ ዓቢ ባርዕ ዝተሃንጸ እዩ። ታሪኽ ናይዚ ቤት ትምህርቲ ካብ 12 - ምእተ ዓመተ እዩ ዝጀምር። ፊለማ ኣቲ ቤት ትምህርቲ ኣቐሻሻቲ ናይ ዝኾኑ ተመሃሮ እዩ ነይሩ። ድሒሩ ግን ኣንተላይ ደቂ ሃብታማት (ደረጃኦም ክብ ዝበለ ስድራ ቤታት) ዝመሃሩሉ ኮይኑ። ኣብ መበል 19 - ምእተ ዓመት ናብ ቤት ትምህርቲ

ምኻድ ብዝዩዳ እናተለምደ ከይዱ፡ ኣብ መወዳእታ ናይ መበል 19 - ምእተ ዓመት ከኣ ኣብ ኖርወይ መብዛእትኡ ሰብ ቍሩብ ናይ ትምህርቲ ዕድል እዩ ዝረከብ ነይሩ። ኣብ ቤት ትምህርቲ ናይቲ ቤተ መዘክር፡ እቲ ቤት ትምህርቲ ላቲን ከመይ ይመስል ከም ዝነበረ ክንርኢ ንኽእል። እቲ ቤት ትምህርቲ ብዝተፈላለዩ ክፍልታትን ናይ ርእሰ መምህር መንበሪ ገዛን ዘጠቓለለ እዩ ነይሩ። ክብ ዝበለ ደረጃ ካብ ዘሎም ስድራቤት (ደቂ ከበርቴ) ዝመጽኡ ተመሃሮ ኣብኡ ይመሃሩ ነይሮም፡ ላቲን፡ ሃይማኖት፡ ቍጽርን ካልእ ኣገደስቲ ዓይነታት ትምህርትን ይቐሰሙ ድማ ነይሮም። ኣዮም ዓብይቲ ተመሃሮ ብርእሰ መምህራን እዮም ትምህርቲ ዝመሃቦም ነይሩ። ዝበዝሑ ካብቶም ኣብ በርገን ኣገደስቲ ሰባት ዝኾኑ ኣብዚ ቤት ትምህርቲ እዚ ዝተማህሩ እዮም ነይሮም። እቲ ኣዝዩ ፍሉጥ ደራሲ ሉድቪግ ሆልበርግ (Ludvig Holberg) ንዓዕሉ ኣብዚ እዩ ተማሂሩ።

Damsgård Hovedgård ዳምስጎርድ ናይ ገጠር አደራሽ

እዚ ናይ መሳፍንቲ ቤት ዳምስጎርድ (Lystgården Damsgård Hovedgård) ዝበሃል ናይ ገጠር አደራሽ ጽቡቕ አቀማምጣ ዘለዎ ኣብ ላክሰቮግ ዝርከብ መንበሪ ገዛ እዩ። ኣብኡ ሓደ ምዕራግ ዝኾነ ታሪኻዊ ጀርዲንን ሓንቲ ንእሽቶ ቤት ሻህን ኣሎ። እዚ ቦታ ኣብ ግዜ ሓጋይ ክፋት እዩ፡ ናብኡ ኬድካ ብምብጻሕ ዙሪት ምግባር'ውን ይከኣል እዩ።

እዚ መንበሪ ቤት እዚ ካብ ከተማ ወጻኢ ዝርከብ ኮይኑ፡ እቲ ዋናኡ በዓላት ዝገብረሉ ዝነበረን፡ ንኸዕርፈሉ ዝኾነ ዳን ዝነበረ ቦታ እዩ። ኣብ መበል 18 - ምእተ ዓመት፡ በርገን ሓንቲ ዓባይን ብዙሕ ምንቅንሳቻስ ዝነበራን ሃብታም ከተማ ከላ፡ ካብ ከተማ ወጻኢ መንበሪ ቤት ከም ዳምስጎርድ፡ ኣብ ኤውሮጳ ዝነበረ ዝምባሌ እዩ። ኣብ

ፈለማ ናይ መበል 19 ምእተ ዓመት ኣብ ከባቢ በርገን ከምዚ ዓይነት ኣባይቲ ይርከቡ ነይሮም። ዳምስጎርድ ግን እታ ዝበለጸት እያ ነይራ። ናይ ዳምስጎርድ ሁሽድጎርድ ኣብ 1770 - ዓመተ ምህረት ዝተሃንጸ ኮይኑ፡ ንኮሚሳር ኩናት ዝነበረ ጀነራልን ሓላፊ ምምሕዳር ግምሩክ ዝነበረ ጆኣኪም ጅራስትያን ገልሙይደን ኢሉ ዝተሰርሐ እዩ ነይሩ። ልዑል ባለባት ዝብል መዓርግ ምስ ረኽበ ድማ ስሙ ናብ ዪልደንክራንትስ (Gyldenkrantz) ቀይሩም። ኣብ 1796 ዓመተ ምህረት ኦቲ ቦታ ናብ አቕራቢ ኣስቤዛ ናይ ንጉሳዊ ቤተሰብ ንዝነበረ ሂርማን ዲድሪክ ያንሰን (Herman Didrich Janson) ተሸይጡ። ስድራ ቤት ያንሰን ክሳብ 1983 ዓመተ ምህረት ኣብ ዳምስጎርድ ክቕመጡ እዮም ጸኒሑም።

Hordamuseet

ቤተ መዘክር ሁርዳ

አብቲ አብ ስተንድ (Stend) አብ ጥቓ ላጉነን (Lagunen) ዝርከብ ቤተ መዘክር ሁርዳ (Hordamuseet) አብ ኑርድን ሚድትሁርድላንድ (Nord - og Midthordland) አብ መበል 18 ን - አብ 19 ን ምእተ ዓመት ዝነበረ ህይወት ከመይ ከም ዝነበረ ምዕዛብን ምምሃርን ይከኣል። እቶም ካብ በርገን ብጀለቡ ክትበጽሑ ትኽእል ርሕቀት ዘሎዎ ቦታታት ዝቐመጡ ዝነበሩ ሓረስቶት ስትሪለር / striler ተባሂሎም ይጽውዑ ነይሮም። ቤተ መዘክር ሁርዳ (Hordamuseet) ብዛዕባ ናይዞም ሓረስቶት ህይወት፡

ኢደ ስራሓቶምን ናይ ገምገም ባሕሪ ባህልን ዘዘንቁ እዩ። ቤተ መዘክር ሁርዳ፡ ፋናፍዮርደን (Fanafjorden) አብ ዝብሃል ደስ ዝብል ተፈጥሮኣዊ ከባቢ ይርከብ። ብተወሳኺ አብ ጥቓ እቲ ቤተ መዘክር መሓንበሲ ቦታ ኣሎ። ኣብዚ ቦታ እዚ ካብ 10000 ዓመት ንላዕሊ ሰባት ከም ዝነበሩ ዘርኢ ኣሰር ኣሎ። ኣብዚ ከባቢ እዚ ሓደ ኣዝዩ ግሩም ዝኾነ ክፋት ኣየር ቤተ መዘክር (friluftsmuseum)፡ አብ መበል 18 - 19 ምእተ ዓመት ምስ ዝተሰርሐ ገዛ ይርከብ።

Alvøen Hovedbygning መንበሪ ዳይሬክተር ኣልቨን

ኣብ ኣልቨን / Alvøen ኣብ መበል 17 - ምእተ ዓመት ኣትሒዞ ሓደ ኢንዱስትሪያዊ ከባቢ እዩ ነይሩ። ፋብሪካ ወረቐት ቅድሚ ምጎኑ ድማ ፋብሪካ ባሩድ ነይሩ። እቲ ሕጂ ቤተ መዘክር ኮይኑ ዘሎ ቀንዲ ህንጻ ኣልቨን ናይ ሓላፊ / ዳይሬክተር መንበሪ ገዛ እዩ ነይሩ። ነቲ ቦታ ኣብ መፋርቕ መበል 18 ክፍለ ዘመን ዝዓደጉዎ ስድራ ቤት ፋስመር (Fasmer) ኮይኖም፡ ኣብ 1797 ዓመተ ምህረት ድማ ፍርያት ወረቐት ጀመሩ። እቶም ስድራ ቤት ነቲ ፋብሪካ ክሳብ 1981 ዓመተ ምህረት ኣካዪዶም። ናብ ኣልቨን ምስ

መጻእካ፡ እቲ ምሉእ ከባቢ ከመይ ኢሎ ኣካል ናይቲ ፋብሪካ ከም ዝነበረ ትዕዘብ። ኣብዚ ቦታዚ ናይ ሰራሕተኛታት መንበሪ ገዛውቲ፡ ናይ ፋብሪካ ቦታ፡ ናይቲ ሓላፊ ዓቢ መንበሪ ገዛ ምስ መናፈሲ ቦታን ኣሎ። እቲ ቀንዲ ገዛ ኣብቲ ፈለማ ኣብ ሓጋይ ጥራይ መንበሪ እዩ ነይሩ። ኣንተኾነ ካብ 1830 - ዓመተ ምህረት ኣትሒዞ ናይ ምሉእ ዓመት መንበሪ ገዛ ኮይኑ። ሎሚ እቲ ቀንዲ ህንጻ፡ ናይ ፋስመር ስድራ ቤት ህይወት ኣብ በርገንን ኣልቨንን ንልዕሊ 300 ዓመታት ከመይ ከም ዝነበረ ተዘክሮ ዘእድር እዩ።

BYMUSEET.